

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi M. S.

na przewlekłość postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie III UK 380/19,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 5 maja 2020 r.

I. odrzuca wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu;

II. odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

M. S. (dalej: skarżący) pismem z dnia 26 lutego 2020 r., działając w imieniu własnym na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznawania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm.; dalej: u.s.p.p.), wniósł skargę na przewlekłość postępowania wszczętego przed Sądem Najwyższym, którego przedmiotem jest odwołanie M. S. od decyzji Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...)

W ocenie skarżącego z winy Sądu Najwyższego doszło do przewlekłości postępowania, ponieważ Sąd ten przez okres roku i czterech miesięcy nie podjął żadnych czynności procesowych, które zmierzałyby do rozpoznania jego sprawy. Zdaniem M. S. , z winy Sądu Najwyższego został on pozbawiony przedłużenia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, w konsekwencji czego nie przysługują mu uprawnienia do korzystania ze zniżek przysługujących osobom niepełnosprawnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p., strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Zgodnie z art. 4 ust. 2 u.s.p.p., jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym – właściwy do jej rozpoznania jest Sąd Najwyższy. W sprawach nieuregulowanych w ustawie o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznawania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy (art. 8 ust. 2 u.s.p.p.).

W przypadku skargi rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy w tym postępowaniu niezbędne jest sięgnięcie do przepisów o postępowaniu zażaleniowym w sprawach cywilnych regulujących zdolność postulacyjną strony. Zgodnie z art. 394¹ § 3 k.p.c., do postępowania toczącego się przed Sądem Najwyższym na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio m.in. przepis art. 398⁶ § 3 k.p.c. Zażalenie powinno być sporządzone przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c., chyba że stroną, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat lub radca prawny (art. 87¹ § 2 k.p.c.).

We wcześniejszym stanie prawnym powyżej przedstawiony pogląd został potwierdzony w mającej moc zasady prawnej uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2004 r., III SPP 42/04. Stwierdzono w niej, że do skargi na przewlekłość postępowania, uregulowanej w ustawie z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznawania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy w sprawie cywilnej stosuje się przymus adwokacko-radcowski.

Tak więc skarga – w zakresie, w którym właściwym do rozpoznania jest Sąd Najwyższy – wniesiona z pominięciem przymusu adwokacko-radcowskiego, podlega odrzuceniu na podstawie art. 9 ust. 2 u.s.p.p. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., w zw. z 398⁶ § 3 k.p.c. i art. 87¹ § k.p.c.

Odnosząc się do wniosku skarżącego o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu, należy stwierdzić, że wniosek ten jest bezprzedmiotowy. Pełnomocnik z urzędu w osobie adwokata M. S. H. został już bowiem na wniosek skarżącego w sprawie ustanowiony postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z 9

sierpnia 2018 r. Nie było żadnych przeszkód, ażeby pełnomocnik ten sporządził i wniósł w imieniu skarżącego skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki oraz reprezentował go nadal w zainicjowanym tą skargą postępowaniu.

Umocowanie pełnomocnika procesowego jest bowiem dla tego celu wystarczające, gdyż, jak wynika z art. 91 pkt 1 k.p.c., z mocy samego prawa pozwala ono na podejmowanie przez pełnomocnika wszelkich łączących się ze sprawą czynności procesowych. Ponieważ postępowanie ze skargi ma charakter jedynie wpadkowy (incydentalny), a jego wszczęcie nie rozpoczyna nowej, niezależnej sprawy, nie można uznać, że postępowanie to jest autonomiczne i niezależne od postępowania toczącego się w sprawie głównej. Za taką oceną jego charakteru przemawia wiele argumentów m.in. jego cel, który wiąże się przede wszystkim z przeciwdziałaniem przewlekaniu toczącego się w sprawie postępowania, a także konieczność odpowiedniego stosowania do tego rodzaju postępowania na podstawie art. 8 § 2 u.s.p.p. w kwestiach w niej nieuregulowanych, przepisów o postępowaniu zażaleniowym obowiązujących w postępowaniu, którego skarga ta dotyczy (por. m.in. uzasadnienie powołanej uchwały z 16 listopada 2004 r. oraz uchwałę Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2005 r., III SPP 109/04 i postanowienie Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2007 r., IV CSP 1/07).

W konsekwencji należy przyjąć, że w zakresie wspomnianego wyżej umocowania mieszczą się także czynności odnoszące się do postępowania ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, skoro stanowi ono fragment postępowania toczącego się w „sprawie”, o której mowa w art. 91 pkt 1 k.p.c.

W tym stanie rzeczy, wniosek skarżącego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, który został już w postępowaniu wcześniej ustanowiony, należało – jako bezprzedmiotowy – odrzucić.